

EKONOMISKA KOMMISSIONEN FÖR EUROPA

PROTOKOLL OM STRATEGISKA MILJÖBEDÖMNINGAR TILL KONVENTIONEN OM MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGAR I ETT GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMMANHANG

Parterna i detta protokoll,

som erkänner betydelsen av att integrera miljöaspekter och hälsoaspekter i utarbetandet och antagandet av planer och program och, i lämplig utsträckning, politiska riktlinjer och lagstiftning,

som åtar sig att främja hållbar utveckling, och som därför stöder sig på slutsatserna från Förenta nationernas konferens om miljö och utveckling (Rio de Janeiro, Brasilien, 1992), särskilt principerna 4 och 10 i Riodeklarationen om miljö och utveckling och Agenda 21, samt resultatet av den tredje ministerkonferensen om miljö och hälsa (London 1999) och världstoppmötet om hållbar utveckling (Johannesburg, Sydafrika 2002),

som beaktar konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang, upprättad i Esbo, Finland, den 25 februari 1991, och beslut II/9 som parterna i konventionen antog i Sofia den 26–27 februari 2001, i vilket det anges att ett rättsligt bindande protokoll om strategisk miljöbedömning skulle utarbetas,

som erkänner att den strategiska miljöbedömningen bör spela en viktig roll när planer och program och, i lämplig utsträckning, politiska riktlinjer och lagstiftning utarbetas och antas, och att en utvidgad tillämpning av principerna om miljökonsekvensbeskrivning på planer, program, politiska riktlinjer och lagstiftning kommer att ytterligare stärka den systematiska analysen av den betydande miljöpåverkan de medför,

som noterar konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslut och rätt till överprövning i miljöfrågor, upprättad i Århus, Danmark, den 25 juni 1998, och som noterar de relevanta punkterna i Luccadeklarationen, antagen vid parternas första möte,

som därför är medvetna om betydelsen av allmänhetens deltagande i den strategiska miljöbedömningen,

som noterar att nuvarande och kommande generationers hälsa och välbefinnande skulle gynnas om behovet att skydda och förbättra människors hälsa tas i beaktande som en integrerad del av den strategiska miljöbedömningen, och som erkänner Världshälsoorganisationens arbete på detta område,

som är medvetna om behovet och betydelsen av att förbättra det internationella samarbetet vid bedömningen av den gränsöverskridande påverkan på miljön inbegripet hälsan som föreslagna planer och program och, i lämplig utsträckning, politiska riktlinjer och lagstiftningen medför,

har kommit överens om följande.

Artikel 1

MÅL

- Protokollets mål är att sörja för hög skyddsnivå för miljön inbegripet hälsan genom att
- a) se till att aspekter på miljön inbegripet hälsan noga beaktas vid utarbetandet av planer och program,
  - b) bidra till att hänsyn till miljön inbegripet hälsan tas under övervägande vid utarbetandet av politiska riktlinjer och lagstiftning,
  - c) fastställa klara, öppna och effektiva förfaranden för hur strategisk miljöbedömning skall gå till,
  - d) ge allmänheten möjlighet att delta i den strategiska miljöbedömningen, och
  - e) på detta sätt integrera hänsyn till miljön inbegripet hälsan i åtgärder och instrument utformade för att främja den hållbara utvecklingen.

Artikel 2

DEFINITIONER

I detta protokoll används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *konventionen*: konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang.
2. *part*: om inte annat anges i texten, en fördragsslutande part i detta protokoll.
3. *upphovspart*: en fördragsslutande part i detta protokoll inom vars jurisdiktion utarbetandet av en plan eller ett program kan förutses.
4. *utsatt part*: en part i detta protokoll som kan antas komma att beröras av en plans eller ett programs gränsöverskridande påverkan på miljön inbegripet hälsan.
5. *planer och program*: planer och program, och ändringar av sådana planer och program, som
  - a) krävs i lagar och andra författningar, och
  - b) utarbetas eller antas av en myndighet, eller som utarbetas av en myndighet och antas av parlamentet eller regeringen genom ett formellt förfarande.
6. *strategisk miljöbedömning*: en utvärdering av den påverkan på miljön inbegripet hälsan som kan antas uppkomma, och som innehåller bl.a. fastställande av miljörapportens omfattning samt dess utarbetande, genomförande av allmänhetens deltagande och samråd, och beaktande av miljörapporten samt resultaten av allmänhetens deltagande och samråden i en plan eller ett program.
7. *påverkan på miljön inbegripet hälsan*: all påverkan på miljön inbegripet människors hälsa, flora, fauna, biologisk mångfald, mark, vatten, landskap, naturområden, materiella tillgångar, kulturarv, och samspelet mellan dessa faktorer.

8. *allmänheten*: en eller flera fysiska eller juridiska personer och de föreningar, organisationer eller grupper som utgörs av dessa personer i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis.

Artikel 3

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1. Varje part skall införa nödvändiga lagar och andra författningar och vidta andra lämpliga åtgärder för att genomföra bestämmelserna i detta protokoll inom en klar och öppen ram.
2. Varje part skall sträva efter att se till att tjänstemän och myndigheter bistår och vägleder allmänheten i de frågor som omfattas av detta protokoll.
3. Varje part skall på lämpligt sätt erkänna och stödja föreningar, organisationer och grupper som främjar skydd av miljön inbegripet hälsan inom ramen för detta protokoll.
4. Protokollet påverkar inte en parts rätt att bibehålla eller vidta ytterligare åtgärder i frågor som omfattas av detta protokoll.
5. Varje part skall främja målen för detta protokoll i relevanta internationella beslutsprocesser och inom ramen för arbetet i relevanta internationella organisationer.
6. Varje part skall se till att den som utövar en rättighet i enlighet med detta protokoll inte bestraffas, förföljs eller trakasseras på något sätt för sitt engagemang. Denna bestämmelse påverkar inte nationella domstolars rätt att tilldela rimliga kostnader i domstolsförfaranden.
7. Allmänheten skall kunna utöva sina rättigheter i enlighet med detta protokoll utan att diskrimineras på grund av medborgarskap, nationalitet eller hemvist eller, när det gäller juridiska personer, var personen har sitt registrerade säte eller ett faktiskt centrum för sin verksamhet.

Artikel 4

TILLÄMPNINGSOMRÅDE AVSEENDE PLANER OCH PROGRAM

1. Varje part skall se till att en strategisk miljöbedömning görs för de planer och program som avses i punkterna 2–4 och som kan antas medföra en betydande påverkan på miljön inbegripet hälsan.
2. En strategisk miljöbedömning skall utföras för planer och program som utarbetas för jord- och skogsbruk, fiske, energi, industri och gruvindustri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism samt fysisk planering eller markanvändning och i vilka förutsättningarna anges för kommande tillstånd för projekt enligt bilaga I och andra projekt enligt bilaga II för vilka en miljökonsekvensbedömning måste göras enligt nationell lagstiftning.
3. För planer och program som inte omfattas av punkt 2 och i vilka förutsättningarna anges för kommande tillstånd för projekt skall en strategisk miljöbedömning göras om parten

beslutar detta i enlighet med artikel 5.1.

4. För planer och program som avses i punkt 2 och i vilka användningen av små områden på lokal nivå fastställs, och för mindre ändringar i planer och program som avses i punkt 2, skall en strategisk miljöbedömning göras endast om parten beslutar detta i enlighet med artikel 5.1.
5. Följande planer och program omfattas inte av detta protokoll:
  - a) Planer och program som endast syftar till att tjäna nationellt försvar eller civil beredskap.
  - b) Finansiella planer eller budgetplaner och budgetprogram.

Artikel 5

BEDÖMNING AV TILLÄMPNING

1. Varje part skall avgöra om planer eller program som avses i artikel 4.3 och 4.4 kan antas medföra en betydande påverkan på miljön inbegripet hälsan, antingen genom att undersöka varje enskilt fall eller genom att specificera typer av planer och program eller genom att kombinera båda dessa tillvägagångssätt. Därvid skall parten alltid beakta de kriterier som anges i bilaga III.
2. Varje part skall se till att de miljö- och hälsomyndigheter som avses i artikel 9.1 konsulteras under de förfaranden som avses i punkt 1 ovan.
3. Varje part skall i lämplig utsträckning sträva efter att ge den berörda allmänheten tillfälle att delta i bedömningen av tillämpningen av protokollet för planer och program i enlighet med denna artikel.
4. Varje part skall se till att allmänheten via offentliga meddelanden eller på annat lämpligt sätt, t.ex. på elektronisk väg, i ett lämpligt skede kan få tillgång till slutsatserna från de förfaranden som avses i punkt 1, inbegripet motivering om någon strategisk miljöbedömning inte krävs.

Artikel 6

FASTSTÄLLANDE AV INFORMATIONENS OMFATTNING

1. Varje part skall inrätta förfaranden för fastställande av vilka relevanta uppgifter en miljörapport enligt artikel 7.2 skall innehålla.
2. Varje part skall se till att samråd sker med de miljö- och hälsomyndigheter som avses i artikel 9.1 vid fastställandet av vilka uppgifter en miljörapport skall innehålla.
3. Varje part skall i lämplig utsträckning sträva efter att ge den berörda allmänheten tillfälle att delta vid fastställandet av vilka relevanta uppgifter en miljörapport skall innehålla.

Artikel 7

MILJÖRAPPORTER

1. Varje part skall se till att en miljörapport utarbetas för planer och program för vilka en strategisk miljöbedömning skall göras.
2. I miljörapporten skall, i enlighet med vad som fastställts med tillämpning av artikel 6, den betydande påverkan på miljön inbegripet hälsan som genomförandet av planen eller programmet och dess rimliga alternativ kan antas medföra identifieras, beskrivas och utvärderas. Rapporten skall innehålla de uppgifter som anges i bilaga IV i den utsträckning som är rimlig med beaktande av
  - a) aktuella kunskaper och bedömningsmetoder,
  - b) planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad, och var i beslutsprocessen planen eller programmet befinner sig,
  - c) allmänhetens intresse, och
  - d) det beslutande organets informationsbehov.
3. Varje part skall se till att miljörapporterna är av en kvalitet som motsvarar de krav som fastställs i detta protokoll.

Artikel 8

ALLMÄNHETENS DELTAGANDE

1. Varje part skall se till att allmänheten i ett tidigt och lämpligt skede, när alla alternativ fortfarande är möjliga, får tillfällen att delta på ett meningsfullt sätt i den strategiska miljöbedömningen av planer och program.
2. Varje part skall se till att utkastet till planen, programmet eller miljörapporten görs allmänt tillgänglig i ett lämpligt skede på elektronisk väg eller på annat lämpligt sätt.
3. Varje part skall se till att den berörda allmänheten inklusive icke-statliga organisationer definieras för tillämpningen av punkterna 1 och 4.
4. Varje part skall se till att den allmänhet som avses i punkt 3 får tillfälle att framföra sina synpunkter på utkastet till plan eller program och miljörapporten inom en rimlig tidsfrist.
5. Varje part skall se till att de närmare bestämmelserna för hur allmänheten skall informeras och hur samrådet med allmänheten skall ske fastställs och görs allmänt tillgängliga. Varje part skall därvid i lämplig utsträckning beakta bilaga V.

Artikel 9

SAMRÅD MED MILJÖ- OCH HÄLSOMYNDIGHETER

1. Varje part skall utse de myndigheter med vilka samråd skall äga rum och som på grund

av sitt särskilda miljö- eller hälsoansvar kan antas beröras av den påverkan på miljön inbegripet hälsan som följer av genomförandet av planen eller programmet.

2. Utkastet till plan eller program och miljörapporten skall göras tillgänglig för de myndigheter som avses i punkt 1.
3. Varje part skall se till att de myndigheter som avses i punkt 1 i ett tidigt och lämpligt skede och på ett meningsfullt sätt får tillfälle att yttra sig om utkastet till plan eller program och miljörapporten.
4. Varje part skall fastställa de närmare bestämmelserna för hur de miljö- och hälsomyndigheter som avses i punkt 1 skall informeras och hur samrådet med dessa myndigheter skall ske.

Artikel 10

GRÄNSÖVERSKRIDANDE SAMRÅD

1. Om en upphovspart anser att genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra betydande gränsöverskridande påverkan på miljön inbegripet hälsan, eller om en part som kan antas komma att påverkas betydligt begär det, skall upphovsparten på ett så tidigt stadium som möjligt innan planen eller programmet antas underrätta den utsatta parten.
2. Denna underrättelse skall bland annat innehålla
  - a) utkastet till plan eller program och miljörapporten, med information om vilken gränsöverskridande påverkan på miljön inbegripet hälsan planen eller programmet kan medföra, och
  - b) information om beslutsprocessen, med en rimlig tidsplan för när kommentarer kan lämnas.
3. Den utsatta parten skall inom den tid som anges i underrättelsen meddela upphovsparten om den önskar samråda innan planen eller programmet antas; i så fall skall de berörda parterna inleda samråd om den gränsöverskridande påverkan på miljön inbegripet hälsan som genomförandet av planen eller programmet kan antas medföra och om de åtgärder som förutses för att förebygga, minska eller mildra negativ påverkan.
4. Om sådana samråd äger rum skall de berörda parterna komma överens om de närmare arrangemangen för att säkerställa att allmänheten och de myndigheter som avses i artikel 9.1 i den utsatta parten informeras och får tillfälle att yttra sig om utkastet till plan eller program och miljörapport inom en rimlig tidsfrist.

Artikel 11

BESLUT

1. Varje part skall vid antagandet av en plan eller ett program se till att vederbörlig hänsyn tas till
  - a) slutsatserna från miljörapporten,

- b) de åtgärder som vidtagits för att förebygga, minska eller mildra negativ påverkan som anges i miljörapporten, och
- c) de synpunkter som inkommit i enlighet med artiklarna 8–10.

2. När en plan eller ett program antas skall varje part se till att allmänheten, de myndigheter som avses i artikel 9.1 och de parter med vilka samråd har ägt rum i enlighet med artikel 10 informeras och får tillgång till planen eller programmet med ett utlåtande som sammanfattar hur miljöaspekterna inbegripet hälsoaspekterna har integrerats, hur de synpunkter som inkommit i enlighet med artiklarna 8–10 har beaktats, samt skälen till att planen eller programmet valts mot bakgrund av rimliga alternativ som diskuterats.

Artikel 12

ÖVERVAKNING

1. Varje part skall övervaka den betydande påverkan på miljön inbegripet hälsan som genomförandet av de planer och program som antagits i enlighet med artikel 11 leder till för att, bland annat, i ett tidigt skede kunna identifiera oförutsedd negativ påverkan och kunna vidta lämpliga avhjälpande åtgärder.
2. Resultaten från övervakningen skall hållas tillgängliga i enlighet med nationell lagstiftning för de myndigheter som avses i artikel 9.1 och allmänheten.

Artikel 13

POLITISKA RIKTLINJER OCH LAGSTIFTNING

1. Varje part skall sträva efter att se till att hänsyn till miljön inbegripet hälsan övervägs och i lämplig utsträckning integreras när parten utarbetar förslag till politiska riktlinjer och lagstiftning som kan antas medföra betydlig påverkan på miljön inbegripet hälsan.
2. Varje part skall vid tillämpningen av punkt 1 överväga lämpliga principer och beståndsdelar i detta protokoll.
3. Varje part skall där så är lämpligt fastställa praktiska former för övervägande och integration av miljöhänsyn inbegripet hälsohänsyn i enlighet med punkt 1, varvid behovet av öppenhet i beslutsprocessen skall beaktas.
4. Varje part skall rapportera om tillämpningen av denna artikel till konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll.

Artikel 14

KONVENTIONENS PARTSMÖTE I DESS EGENSKAP AV PARTSMÖTE TILL DETTA PROTOKOLL

1. Konventionens partsmöte skall agera som partsmöte till detta protokoll. Konventionens

första partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll skall sammankallas senast ett år efter det att detta protokoll har trätt i kraft; om ett partsmöte för konventionen är planerat för den perioden skall konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll hållas i anslutning till detta. Därefter skall konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll hållas i anslutning till konventionens partsmöten, om inte konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll beslutar annat.

1. Parter i konventionen som inte är parter i detta protokoll får delta som observatörer i alla sammanträden som konventionens partsmöte håller i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll. När konventionens partsmöte agerar i egenskap av partsmöte till detta protokoll skall endast parter i detta protokoll delta i beslut i enlighet med protokollet.
3. När konventionens partsmöte agerar i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll skall de medlemmar i partsmötets byrå som företräder parter som vid den tidpunkten inte är parter i protokollet ersättas av medlemmar som väljs av och bland parterna i detta protokoll.
4. Konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll skall regelbundet granska genomförandet av detta protokoll och därvid
  - a) granska politiska riktlinjer och metoder för strategisk miljöbedömning i syfte att förbättra de förfaranden som föreskrivs i detta protokoll,
  - b) utbyta information om erfarenheterna av strategisk miljöbedömning och genomförandet av detta protokoll,
  - c) där så är lämpligt anlita och samarbeta med behöriga organ som har sakkunskap som är väsentlig för uppnåendet av protokollets syften,
  - d) inrätta de biträdande organ som partsmötet anser behövas för genomförandet av detta protokoll,
  - e) vid behov pröva och anta förslag till ändring av detta protokoll, och
  - f) överväga och vidta ytterligare åtgärder, även sådana som skall genomföras gemensamt enligt protokollet och konventionen, som kan behövas för uppnåendet av protokollets syften.
5. Arbetsordningen för konventionens partsmöte skall i tillämpliga delar gälla även för detta protokoll om inte konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll beslutar annat med konsensus.
6. Konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll skall vid sitt första möte pröva och anta närmare bestämmelser för hur det förfarande för övervakning av efterlevnaden som fastställts för konventionen kan tillämpas på detta protokoll.
7. Varje part skall med de intervall konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll fastställer rapportera till konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll om de åtgärder parten vidtagit för genomförandet av protokollet.

Artikel 15

PROTOKOLLETS STÄLLNING I FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA INTERNATIONELLA ÖVERENSKOMMELSER

Tillämpningen av bestämmelserna i detta protokoll skall inte påverka tillämpningen av FN/ECE:s konventioner om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang respektive om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslut och rätt till överprövning

i miljöfrågor.

Artikel 16

RÖSTRÄTT

1. Om inte annat följer av punkt 2 skall varje part i detta protokoll ha en röst.
2. Regionala organisationer för ekonomisk integration får i frågor inom sina behörighetsområden utöva sin rösträtt med ett antal röster som motsvarar det antal medlemsstater i organisationen som är parter i detta protokoll. De får inte utöva sin rösträtt om deras medlemsstater utövar sin, och vice versa.

Artikel 17

SEKRETARIATET

Det sekretariat som inrättas genom artikel 13 i konventionen skall agera som sekretariat för detta protokoll, och artikel 13 a–c i konventionen om sekretariatets uppgifter skall i tillämpliga delar gälla även för detta protokoll.

Artikel 18

BILAGOR

Bilagorna till detta protokoll utgör en integrerad del av detta.

Artikel 19

ÄNDRINGAR I PROTOKOLLET

1. Varje part får föreslå ändringar i detta protokoll.
2. Om inte annat följer av punkt 3 skall det förfarande som fastställs i artikel 14.2–5 i konventionen för hur ändringar i konventionen skall föreslås, antas och träda i kraft gälla i tillämpliga delar även för ändringar i detta protokoll.
3. När det gäller detta protokoll skall de tre fjärdedelar av parterna som krävs för att en ändring skall träda i kraft för parter som har ratificerat, godkänt eller godtagit ändringen beräknas på antalet parter när ändringen antogs.

Artikel 20

TVISTLÖSNING

De bestämmelser om tvistlösning som fastställs i artikel 15 i konventionen skall gälla i

tillämpliga delar även för detta protokoll.

Artikel 21

UNDERTECKNANDE

Detta protokoll skall vara öppet för undertecknande i Kiev (Ukraina) från den 21 till den 23 maj 2003 och därefter i Förenta nationernas högkvarter i New York till den 31 december 2003 av stater som är medlemmar av Ekonomiska kommissionen för Europa liksom av stater som har konsultativ status vid Ekonomiska kommissionen för Europa i enlighet med punkterna 8 och 11 i Ekonomiska och sociala rådets resolution 36 (IV) den 28 mars 1947, och av regionala organisationer för ekonomisk integration sammansatta av suveräna stater som är medlemmar av Ekonomiska kommissionen för Europa till vilka dess medlemsstater har överlåtit behörighet i frågor som regleras i detta protokoll, inbegripet behörigheten att ingå traktat i dessa frågor.

Artikel 22

DEPOSITARIE

Förenta nationernas generalsekreterare skall vara depositarie för detta protokoll.

Artikel 23

RATIFIKATION, GODTAGANDE, GODKÄNNANDE OCH ANSLUTNING

1. Detta protokoll skall ratificeras, godtas eller godkännas av signatärstater och regionala organisationer för ekonomisk integration som avses i artikel 21.
2. Detta protokoll skall stå öppet för anslutning från och med den 1 januari 2004 för de stater och regionala organisationer för ekonomisk integration som avses i artikel 21.
3. Stater som inte avses i punkt 2 men som är medlemmar i Förenta nationerna får ansluta sig till protokollet efter godkännande av konventionens partsmöte i dess egenskap av partsmöte till detta protokoll.
4. Regionala organisationer för ekonomisk integration enligt artikel 21 som blir parter i detta protokoll utan att någon av dess medlemsstater är part skall vara bundna av alla förpliktelser enligt protokollet. Om en eller flera medlemsstater i en sådan organisation är parter i detta protokoll skall organisationen och dess medlemsstater besluta om hur ansvaret för fullgörandet av förpliktelserna enligt protokollet skall fördelas dem emellan. I sådana fall får organisationen och dess medlemsstater inte utöva rättigheter enligt protokollet samtidigt.
5. Regionala organisationer för ekonomisk integration enligt artikel 21 skall i sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument uppge omfattningen av sin behörighet i de frågor som regleras av protokollet. Dessa organisationer skall också underrätta depositarien om relevanta förändringar i omfattningen av deras behörighet.

Artikel 24

IKRAFTTRÄDANDE

1. Detta protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter den dag då det sextonde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet deponerades.
2. Vid tillämpningen av punkt 1 skall ett instrument som deponerats av en regional organisation för ekonomisk integration enligt artikel 21 inte räknas utöver de instrument som deponerats av organisationens medlemsstater.
3. För stater och regionala organisationer för ekonomisk integration enligt artikel 21 som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet efter det att det sextonde ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet deponerats träder protokollet i kraft den nittionde dagen efter den dag då staten eller organisationen deponerade sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.
4. Detta protokoll skall tillämpas på planer, program, politiska riktlinjer och lagstiftning som formellt började förberedas först efter det att detta protokoll har trätt i kraft. Om den part inom vars jurisdiktion planen, programmet, de politiska riktlinjer eller lagstiftningen skall utarbetas omfattas av punkt 3 skall detta protokoll tillämpas på planer, program, politiska riktlinjer och lagstiftning som formellt började förberedas först efter det att detta protokoll har trätt i kraft för den partens vidkommande.

Artikel 25

FRÅNTRÄDE

En part kan när som helst efter utgången av fyra år räknat från den dag då detta protokoll trädde i kraft för partens vidkommande frånträda protokollet genom ett skriftligt meddelande till depositarien. Frånträdet träder i kraft nittio dagar efter den dag då depositarien mottog meddelandet. Frånträdet påverkar inte tillämpningen av artiklarna 5–9, 11 eller 13 i fråga om strategiska miljöbedömningar i enlighet med detta protokoll som inletts innan frånträdet trätt i kraft, eller tillämpningen av artikel 10 i fråga om underrättelser eller begäran som lämnats innan frånträdet trätt i kraft.

Artikel 26

AUTENTISKA TEXTER

Originalen till detta protokoll, vars engelska, franska och ryska texter är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Som skedde i Kiev den 21 maj 2003.

Bilaga I

FÖRTECKNING ÖVER DE PROJEKT SOM AVSES I ARTIKEL 4.2

1. Råoljeraffinaderier (utom fabriker som enbart tillverkar smörjmedel av råolja) och anläggningar för förgasning eller kondensering av minst 500 ton stenkol eller bituminös skiffer per dag.
2. Värmekraftverk och andra förbränningsanläggningar med en värmeproduktion på 300 megawatt eller mer samt kärnkraftverk och andra kärnreaktorer (utom forskningsanläggningar som producerar och omvandlar klyvbara och fertila material och vilkas maximala kapacitet inte överstiger 1 kilowatt kontinuerlig termisk last).
3. Anläggningar som enbart är avsedda för framställning eller anrikning av kärnbränsle, för uppberedning av utbränt kärnbränsle eller för lagring, slutförvaring eller behandling av radioaktivt avfall.
4. Stora integrerade anläggningar för primärsmältning av gjutjärn och stål och för produktion av andra icke-järnhaltiga metaller.
5. Anläggningar för utvinning av asbest samt för behandling och omvandling av asbest och produkter som innehåller asbest; beträffande produkter av asbestcement med en årlig produktion av mer än 20 000 ton färdiga produkter; beträffande friktionsmaterial med en årlig produktion av mer än 50 ton färdiga produkter; och beträffande annan asbestanvändning med en årlig förbrukning av mer än 200 ton.
6. Integrerade kemiska anläggningar.
7. Anläggning av motorvägar, motortrafikleder^{*/}, järnvägslinjer för fjärrtrafik samt flygplatser^{**/} med en banlängd av 2 100 meter eller mer.
8. Rörledningar för olja och gas med stor diameter.
9. Hamnar liksom inre vattenvägar och insjöhamnar som medger trafik med fartyg på mer än 1 350 ton.
10. Anläggningar för omhändertagande av giftigt och farligt avfall genom förbränning, kemisk behandling eller deponering.
11. Stora dammar och reservoarer.
12. Grundvattenuttag med en årlig uttagsvolym på minst 10 miljoner kubikmeter.

---

^{*/} I detta protokoll används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

motorväg: en väg som är speciellt utformad och byggd för motortrafik och som inte tjänar de fastigheter som gränsar till vägen samt

a) är försedd med, utom på speciella platser eller tillfälligt, skilda körbanor i båda trafikriktningarna, skilda åt med en avskiljande remsa som inte är avsedd för trafik eller i undantagsfall, på annat sätt,

b) inte har korsningar i plan med några vägar, järnvägar eller spårvagnsspår eller gångstigar, och

c) är särskilt skyltad som en motorväg.

motortrafikled: en väg enbart tillgänglig för motortrafik från trafikplatser i flera plan eller övervakade vägkorsningar och på vilken det särskilt är förbjudet att stanna eller parkera på körbanan.

^{**/} I detta protokoll avses med *flygplats* sådana flygplatser som stämmer med definitionen i 1944 års Chicagokonvention om upprättandet av Internationella civila luftfartsorganisationen (bilaga 14).

13. Tillverkning av minst 200 ton torkad pappersmassa och papper per dag.
14. Stora gruvprojekt, utvinning och bearbetning på platsen av metallhaltiga malmer eller kol.
15. Utvinning av kolväte till havs.
16. Stora anläggningar för lagring av olja, petrokemiska och kemiska produkter.
17. Avverkning av stora skogsområden.

Bilaga II

ÖVRIGA PROJEKT SOM AVSES I ARTIKEL 4.2

1. Projekt för omstrukturering av fastighetsbildningen på landsbygden.
2. Projekt för utnyttjande av obrukad mark eller delvis orörda naturområden för intensivjordbruk.
3. Vattenförsörjningsprojekt inom jordbruket, inklusive bevattnings- och markavvattningsprojekt.
4. Anläggningar för intensiv djuruppfödning (även fjäderfä).
5. Nyplantering av skog och avskogning i syfte att ändra markanvändningen.
6. Intensiv fiskodling.
7. Kärnkraftverk och andra kärnreaktorer^{*/}, inklusive nedmontering eller avveckling av sådana kraftverk eller reaktorer (utom forskningsanläggningar som producerar och omvandlar klyvbara och fertila material och vilkas högsta kontinuerliga termiska effekt inte överstiger 1 kilowatt), som inte omfattas av bilaga I.
8. Anläggning av starkströmsluftledningar med en spänning på 220 kV eller mer och en längd på 15 km eller mer och andra projekt för överföring av elektrisk energi med luftledningar.
9. Anläggningar för produktion av elektricitet, ånga och hetvatten.
10. Anläggningar för transport av gas, ånga och hetvatten.
11. Lagring ovan jord av fossila bränslen och naturgas.
12. Lagring under jord av brännbara gaser.
13. Industriell tillverkning av briketter av kol och brunkol.
14. Anläggningar för produktion av vattenkraftsbaserad energi.
15. Anläggningar för utnyttjande av vindkraft för energiproduktion (grupper av vindkraftverk).
16. Anläggningar som inte omfattas av bilaga I avsedda
  - för framställning eller anrikning av kärnbränsle,
  - för behandling av bestrålat kärnbränsle,
  - för slutförvaring av bestrålat kärnbränsle,
  - enbart för slutförvaring av radioaktivt avfall,
  - enbart för lagring (planerad för mer än tio år) av bestrålat kärnbränsle på en annan plats än framställningsplatsen, eller
  - för behandling och lagring av radioaktivt avfall.
17. Stenbrott, gruvdrift i dagbrott och torvutvinning som inte omfattas av bilaga I.
18. Underjordsbrytning som inte omfattas av bilaga I.
19. Utvinning av mineraler genom muddring till havs eller i vattendrag.
20. Djupborrning (särskilt geotermisk borrning, borrning för lagring av kärnavfall, borrning efter vatten), dock inte borrning för att undersöka markens bärighet.
21. Industrianläggningar ovan jord för utvinning av kol, olja, naturgas och malmer, liksom bituminös skiffer.
22. Integrerade anläggningar för primärsmältning av gjutjärn och stål som inte omfattas av bilaga I.
23. Anläggningar för produktion av råjärn eller stål (primär eller sekundär smältning), inklusive utrustning för kontinuerlig gjutning.
24. Anläggningar för behandling av järnbaserade metaller (genom varmvalsning, genom hammarsmide, genom anbringande av skyddsbeläggningar av smält metall).
25. Järn- och stålgyuterier.

---

^{*/} Vid tillämpningen av detta protokoll upphör kärnkraftverk och andra kärnreaktorer att vara sådana anläggningar när allt kärnbränsle och annat radioaktivt kontaminerat material varaktigt har avlägsnats från anläggningsplatsen.

26. Anläggningar för produktion av ickejärnmetaller utifrån malmer, slig eller sekundärt råmaterial genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer som inte omfattas av bilaga I.
27. Anläggningar för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av andra ickejärnmetaller än ädelmetaller, inklusive återvinningsprodukter (färskning, formgjutning osv.) som inte omfattas av bilaga I.
28. Anläggningar för ytbehandling av metaller och plaster som använder en elektrolytisk eller kemisk process.
29. Tillverkning och sammansättning av motorfordon samt tillverkning av fordonsmotorer.
30. Skeppsvarv.
31. Anläggningar för tillverkning och reparation av flygplan.
32. Tillverkning av järnvägsutrustning.
33. Formning med användning av sprängmedel.
34. Rostnings- och sintringsverk för metalliska malmer.
35. Koksverk (torrdestillation av kol).
36. Cementfabriker.
37. Anläggningar för tillverkning av glas, inklusive sådana som är avsedda för tillverkning av glasfibrer.
38. Anläggningar för smältning av mineraler, inklusive sådana för framställning av mineralull.
39. Tillverkning av keramiska produkter genom bränning, i synnerhet takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin.
40. Anläggningar för framställning av kemikalier eller behandling av mellanprodukter som inte omfattas av bilaga I.
41. Framställning av bekämpningsmedel, farmaceutiska produkter, färger, lacker, elastomerer och peroxider.
42. Anläggningar för lagring av olja, petrokemiska eller kemiska produkter som inte omfattas av bilaga I.
43. Framställning av vegetabiliska och animaliska oljor och fetter.
44. Förpackning och konservering av animaliska och vegetabiliska produkter.
45. Framställning av mejeriprodukter.
46. Bryggning och maltning.
47. Sockervaruindustrier.
48. Slakterier.
49. Industriell framställning av stärkelse.
50. Fiskmjöls- och fiskoljefabriker.
51. Sockerfabriker.
52. Industrieanläggningar för framställning av pappersmassa, papper och papp som inte omfattas av bilaga I.
53. Anläggningar för förbehandling eller färgning av fibrer eller textilier.
54. Garverier.
55. Anläggningar för produktion och bearbetning av cellulosa.
56. Tillverkning och behandling av elastomerbaserade produkter.
57. Anläggningar för tillverkning av konstgjorda mineralfibrer.
58. Anläggningar för återvinning eller förstöring av explosiva ämnen.
59. Anläggningar för produktion av asbest och tillverkning av asbestbaserade produkter som inte omfattas av bilaga I.
60. Anläggningar för behandling av djurkadaver.
61. Provbänkar för motorer, turbiner eller reaktorer.
62. Permanenta tävlings- och testbanor för motorfordon.
63. Rörledningar för transport av gas eller olja som inte omfattas av bilaga I.
64. Rörledningar för transport av kemikalier, med en diameter över 800 mm och en längd över 40 km.
65. Byggande av järnvägar, omlastningsstationer och terminaler för kombinerad trafik som

- inte omfattas av bilaga I.
66. Byggande av spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport.
  67. Anläggning av vägar, inbegripet uträtning eller breddning av en befintlig väg, som inte omfattas av bilaga I.
  68. Byggande av hamnar och hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar som inte omfattas av bilaga I.
  69. Byggande av inre vattenvägar och insjöhamnar som inte omfattas av bilaga I.
  70. Hamnar, lastnings- och lossningskajer som har förbindelse med land och yttre hamnar som inte omfattas av bilaga I.
  71. Anläggningar för reglering av vattenflöden.
  72. Anläggning av flygplatser^{**/} och flygfält som inte omfattas av bilaga I.
  73. Anläggningar för bortskaffande av avfall (även deponier) som inte omfattas av bilaga I.
  74. Anläggningar för förbränning eller kemisk behandling av icke-farligt avfall.
  75. Lagring av järnskrot, inklusive skrotbilar.
  76. Deponering av slam från reningsverk.
  77. Utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning som inte omfattas av bilaga I.
  78. Anläggningar för överledande av vatten mellan avrinningsområden.
  79. Avloppsreningsverk.
  80. Dammar och andra anläggningar avsedda för uppdämning eller permanent lagring av vatten som inte omfattas av bilaga I.
  81. Kustanläggningar för att bekämpa erosion och havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras, som till exempel vallar, pিরer, vågbrytare och andra anläggningar för skydd mot havet, utom underhåll och återuppbyggnad av sådana anläggningar.
  82. Anläggning av vattenledningar över långa avstånd.
  83. Skidbackar, skidliftar och linbanor och härmed förbundna anläggningar.
  84. Hamnar för fritidsbåtar.
  85. Fritidsbyar och hotellkomplex utanför stadsområden och härmed förbundna anläggningar.
  86. Permanenta campingplatser.
  87. Temaparker.
  88. Anläggning av industriområden.
  89. Projekt för tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser.
  90. Återvinning av land från havet.

---

^{**/} I detta protokoll avses med *flygplats* sådana flygplatser som stämmer med definitionen i 1944 års Chicagokonvention om upprättandet av Internationella civila luftfartsorganisationen (bilaga 14).

Bilaga III

KRITERIER FÖR ATT AVGÖRA OM PÅVERKAN PÅ MILJÖN INBEGRIPET HÄLSAN KAN ANTAS VARA BETYDANDE I ENLIGHET MED ARTIKEL 5.1

1. Planens eller programmets betydelse för integreringen av miljöaspekter inbegripet hälsoaspekter särskilt för att främja en hållbar utveckling,
2. I vilken utsträckning planen eller programmet anger förutsättningarna för projekt och andra verksamheter när det gäller plats, art, storlek och driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
3. I vilken utsträckning planen eller programmet påverkar andra planer eller program, inklusive sådana som ingår i ett hierarkiskt system,
4. Miljöproblem inbegripet hälsoproblem som är relevanta för planen eller programmet.
5. Arten av påverkan på miljön inbegripet hälsan, t.ex. sannolikhet, varaktighet, frekvens, reversibilitet, storlek och omfattning (t.ex. geografiskt område eller antalet personer som kan antas komma att beröras).
6. Miljörisker inbegripet hälsorisker.
7. Påverkans gränsöverskridande art.
8. I vilken utsträckning planen eller programmet kommer att påverka värdefulla eller känsliga områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus.

Bilaga IV

UPPGIFTER SOM AVSES I ARTIKEL 7.2

1. Planens eller programmets innehåll, huvudsakliga syfte och dess samband med andra planer och program.
2. Väsentliga förhållanden i tillståndet hos miljön inbegripet hälsan och dess sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs.
3. De kännetecknande miljöförhållanden inbegripet hälsoförhållandena i områden som kan antas komma att påverkas betydligt.
4. Miljöproblem inbegripet hälsoproblem som är relevanta för planen eller programmet.
5. De miljömål inbegripet hälsomål som uppställts på internationell, nationell eller annan nivå och som är relevanta för planen eller programmet och det sätt på vilket dessa mål och andra miljöaspekter inbegripet hälsoaspekter har beaktats under utarbetandet av planen eller programmet.
6. Den betydande påverkan på miljön inbegripet hälsan^{*/} som kan antas uppkomma i enlighet med definitionen i artikel 2.7.
7. Åtgärder för att förebygga, minska eller mildra den negativa påverkan på miljön inbegripet hälsan som genomförandet av planen eller programmet kan medföra.
8. En sammanfattning av skälen till valet av de alternativ som behandlats och en beskrivning av hur bedömningen gjorts och de svårigheter som uppstått när de begärda uppgifterna samlades in, t.ex. tekniska brister eller bristande kunskaper.
9. De åtgärder som förutses för övervakning av den påverkan på miljön inbegripet hälsan som genomförandet av planen eller programmet medför.
10. Trolig betydande gränsöverskridande påverkan på miljön inbegripet hälsan.
11. En icke-teknisk sammanfattning av de inlämnade uppgifterna.

---

^{*/} Denna påverkan bör inbegripa sekundära, kumulativa, samverkande, permanenta och tillfälliga, positiva och negativa effekter på kort, medellång och lång sikt.

Bilaga V

UPPGIFTER SOM AVSES I ARTIKEL 8.5

1. Den föreslagna planen eller programmet och dess art.
2. Den myndighet som skall anta planen eller programmet.
3. Det planerade förfarandet, med uppgifter om bl.a. följande:
  - a) Förfarandets inledning.
  - b) Allmänhetens möjligheter att delta.
  - c) Tid och plats för offentlig utfrågning, om sådan skall hållas.
  - d) Myndighet som kan ge information i ärendet, och uppgift om var allmänheten kan ta del av informationen.
  - e) Myndighet som tar emot synpunkter och frågor, och uppgift om när synpunkter och frågor kan lämnas.
  - f) Vilken information om miljön inbegripet hälsan som berör planen eller programmet och som finns att tillgå.
4. Huruvida planen eller programmet kan antas bli föremål för ett gränsöverskridande bedömningsförfarande.